

JUSTION
ADVOCATEN

Mr. E (Evelien) de Witte
Strafrechtadvocaat

Telefoon **06-11 86 14 20**
Email **edw@justionadvocaten.nl**

Justion Advocaten
Poelendaelesingel 12
4335 JA Middelburg

Handleiding inval/doorzoeking

Een bezoek aan uw bedrijf kan plaatsvinden in het kader van toezicht, maar ook als sprake is van een verdenking van een strafbaar feit. In dat laatste geval spreken we van een inval of doorzoeking.

Wat begint als een bezoek in het kader van toezicht kan tijdens dat bezoek veranderen in een strafrechtelijk onderzoek. Dezelfde ambtenaar kan op dezelfde dag dus '2 petten' op hebben; eerst die van toezichthouder, later die van handhaver/opspoorder.

Het is telkens van belang goed voor ogen te hebben wat de reden is van het bezoek aan uw bedrijf en in welke hoedanigheid de ambtenaren aanwezig zijn.

Aangezien de ambtenaren in beide gevallen aanwezig zijn om informatie over uw bedrijf te vergaren, is het belangrijk om hun bezoek zo goed mogelijk te reguleren.

Aangezien zowel bedrijfsbezoeken in het kader van toezicht, als een inval/doorzoeking binnen een strafrechtelijk onderzoek onaangekondigd plaatsvinden is het goed om vooraf alvast na te denken en binnen uw onderneming iemand aan te wijzen als contactpersoon/coördinator.

In deze handleiding wordt uitleg gegeven over wat er tijdens een bezoek door opsporingsambtenaren of toezichthouders aan uw onderneming op u afkomt. U ontvangt alvast advies en een aantal tips die u direct kunt toepassen als toezichthouders of opsporingsambtenaren op de stoep staan.

Samenvatting aandachtspunten

- Inschakelen interne contactpersoon
- Vraag wie de ambtenaren zijn en in welke hoedanigheid zij binnentreden: opsporing (strafrecht) of toezicht?
- Waar ziet het onderzoek op en wat is uw status, bent u of is uw onderneming verdachte? Naar welk strafbaar feit wordt onderzoek gedaan/wat is de verdenking?
- Begeleid de ambtenaren naar een lege wachtruimte waar geen documenten of personen aanwezig zijn
- Vraag om afwachten komst advocaat. Bel direct uw advocaat!
- Leg zelf precies vast wat er allemaal gebeurt en spreek de ambtenaren nooit alleen

JUSTION ADVOCATEN

- Beantwoord geen inhoudelijke vragen zonder overleg met uw advocaat
- Geef nergens toestemming voor zonder overleg met uw advocaat
- Noteer wat de ambtenaren meenemen/waar ze kopieën van maken, nemen ze originelen mee vraag dan of u zelf kopieën mag maken van de documenten
- Geef geen wachtwoorden
- Zorg dat correspondentie met een advocaat of notaris of hun adviezen in een gesloten envelop wordt gedaan
- Tijdens strafrechtelijke onderzoeken worden regelmatig telefoontaps geplaatst, let daarop.

1. Binnenkomst: begeleiding ambtenaren

Op het moment dat de ambtenaren voor de deur staan is het belangrijk dat direct de aangewezen contactpersoon wordt gewaarschuwd om de ambtenaren te ontvangen.

Zorg dat de contacten met de ambtenaren altijd plaatsvinden met 2 personen van uw onderneming en leg vast wat er allemaal gebeurt. Het is ook van belang om de ambtenaren telkens te begeleiden om te voorkomen dat zij alleen rondlopen. Dit kan het best plaatsvinden door een medewerker van het bedrijf (bijvoorbeeld de bedrijfsjurist) die geen uitvoerige kennis heeft van het onderwerp dat onderzocht wordt.

Het is belangrijk om de ambtenaren meteen naar een lege ruimte te begeleiden waar geen administratie en computers aanwezig zijn. De ambtenaren zijn gekomen om informatie te verzamelen en – in het geval van een strafrechtelijke doorzoeking - beslag te leggen op alle zaken die van belang kunnen zijn voor hun onderzoek. Hoe minder informatie aanwezig is in de wachtruimte, hoe beter. Ook kan het prettig zijn om te voorkomen dat andere aanwezigen in uw bedrijfspand op de hoogte zijn van het feit dat er opsporingsambtenaren rondlopen. Aan de kleding van de ambtenaren is veelal duidelijk te zien wie zij zijn.

Vraag aan de ambtenaren wie ze zijn en vraag hen zich te legitimeren. Noteer deze gegevens. Ook is het belangrijk om te vragen wat ze komen doen, wat het doel is van het bezoek en wat uw positie is in het onderzoek. Gaat het om toezicht of is sprake van een strafrechtelijk onderzoek? En in dat laatste geval; is uw onderneming of één van de medewerkers verdachte of niet? Naar welk strafbaar feit doen ze onderzoek? Afhankelijk van uw positie in het onderzoek en, indien sprake is van een verdenking van een strafbaar feit, het strafbare feit waar het onderzoek zich op richt heeft u bepaalde rechten en plichten. Die zijn niet in alle gevallen hetzelfde!

Deel mede dat u contact wilt opnemen met uw advocaat en doe dat ook direct. Als de advocaat bij de inval aanwezig wil zijn, deel dat dan meteen mee en verzoek om te wachten tot de advocaat is gearriveerd.

2. Doorzoeking: doorzoeken of rondkijken?

Het kan echter zijn dat de ambtenaren meteen van start willen met het bezoek of de doorzoeking en dat ook doen. Zij zijn niet verplicht om op de advocaat te wachten. De ambtenaren kunnen maatregelen nemen om te voorkomen dat 'bewijsmateriaal' verloren gaat. Zij kunnen bijvoorbeeld alle medewerkers in een bepaalde ruimte zetten, kamers verzegelen en eisen dat er niet meer gebeld of gemaïld wordt.

JUSTION
ADVOCATEN

In het geval sprake is van toezicht bent u verplicht om mee te werken. Als u verdachte bent in een strafrechtelijk onderzoek dan is er geen verplichting om mee te werken, maar moet u de doorzoeking wel dulden.

Houdt in ieder geval uw advocaat op de hoogte van de handelingen die door het onderzoeksteam worden verricht en geef nergens toestemming voor zonder overleg met uw advocaat.

In het kader van een strafrechtelijk onderzoek mogen de opsporingsambtenaren echt 'doorzoeken'. Ze mogen zelf op zoek naar bewijsmateriaal. Dat is anders als het strafrechtelijk onderzoek zich richt op een overtreding van de Wet op de economische delicten (WED), dan mogen opsporingsambtenaren wel een plaats betreden, maar daar niet doorzoeken.

Als het gaat om een bedrijfsbezoek in het kader van toezicht mag ook niet worden doorzocht. U dient echter in dat geval wel mee te werken en zult bijvoorbeeld een kast voor de ambtenaren moeten openen of zakelijke gegevens moeten tonen als daarom gevraagd wordt. Het gaat dan om het controleren van zaken waarvan bekend is waar de zaak is.

3. Medewerking aan verhoor en recht op bijstand van een advocaat

In zowel het kader van toezicht als in het kader van een strafrechtelijk onderzoek kunnen vragen aan u worden gesteld. Inlichtingen die in het kader van toezicht worden gevorderd moet u verstrekken. In een strafrechtelijk onderzoek is er in beginsel geen verplichting om mee te werken aan het beantwoorden van vragen.

Beantwoord in ieder geval geen vragen zonder eerst advies te hebben gekregen van uw advocaat. In een strafrechtelijk onderzoek zijn verklaringen van verdachten en getuigen vaak erg belangrijk. Antwoorden die zijn gegeven tijdens de doorzoeking zullen in het dossier terechtkomen en een minder zorgvuldige verklaring kan niet worden ingetrokken. Het is dan ook belangrijk om zorgvuldig om te gaan met te geven verklaringen, of u nu als verdachte gezien wordt of als getuige. Voorkom dat er vrijwillig informatie wordt gegeven. Er is geen "off the record", ook wat er in de wandelgangen of bij de koffieautomaat wordt gezegd kan worden opgeschreven en in het strafdossier terechtkomen.

Verdachten kunnen worden aangehouden en worden overgebracht naar het politiebureau. Een verdachte heeft altijd het recht om te zwijgen en heeft recht op bijstand van een advocaat tijdens het verhoor. Een getuige heeft geen recht op bijstand van een advocaat tijdens het verhoor, maar hoeft niet mee te werken aan een verhoor.

Pas als een getuige wordt opgeroepen door een rechter is hij verplicht om mee te werken. U kunt uiteraard wel vragen of uw advocaat tijdens uw verhoor als getuige aanwezig mag zijn. Het is in elk geval verstandig vooraf met uw advocaat te overleggen over de wijze van medewerking.

JUSTION
ADVOCATEN

4. Inbeslagneming van documenten en gegevensdragers

In het kader van toezicht mogen de ambtenaren vorderen dat zij inzage krijgen in zakelijke gegevens en bescheiden. Zij mogen daar ook kopieën van maken en als dat ter plaatse niet kan, documenten meenemen om ze alsnog te kunnen kopiëren. Zij kunnen u ook vragen om toegang tot bijvoorbeeld digitale systemen. U bent verplicht hieraan mee te werken.

Als sprake is van een strafrechtelijk onderzoek zullen de opsporingsambtenaren bijvoorbeeld administratie, computers en/of telefoons willen meenemen. Zij zijn bevoegd die in beslag te nemen, maar het is belangrijk om met uw advocaat overleg te voeren over de wijze waarop medewerking wordt verleend. Indien sprake is van een verdenking van een strafbaar feit dat genoemd is in de WED ligt het net iets anders, dan kan informatie gevorderd worden en bent u in beginsel gehouden om mee te werken. Gelet op de verschillende bevoegdheden die voor ambtenaren gelden in specifieke gevallen is het belangrijk om te overleggen met uw advocaat.

Administratie wordt in een strafrechtelijk onderzoek vaak meegenomen, maar het kan nuttig zijn om te vragen of daar kopieën van gemaakt mogen worden. Die heeft u wellicht de komende periode ook zelf nodig. Het is ook belangrijk om zelf te noteren wat er wordt meegenomen.

De opsporingsambtenaren zullen ook interesse hebben in digitale informatie die te vinden is op computers en telefoons. Zij zullen mogelijk proberen meteen ter plaatse een digitale kopie te maken. Zorg dat daar een ICT'er van uw bedrijf bij aanwezig is en noteer ook weer waar kopieën van worden gemaakt. Het komt ook regelmatig voor dat ze computers en telefoons meenemen. Geef nooit zonder overleg met uw advocaat uw wachtwoord of uitleg over de toegang tot een digitaal systeem!

Een ander punt van aandacht is de mogelijke aanwezigheid van correspondentie waarop het verschoningsrecht rust. Eenieder moet vrijelijk met een advocaat (of notaris of arts) kunnen spreken zonder angst te hebben dat de inhoud bij iemand anders terecht komt. Correspondentie met geheimhouders zoals advocaten (of hun adviezen of bijvoorbeeld forensisch onderzoeksrapporten die in opdracht van een advocaat zijn opgemaakt) mag dan ook niet (zonder meer) onderzocht en in beslag worden genomen. Het is handig als u dit soort documenten in een aparte map plaatst waarop duidelijk vermeld staat "geheimhouderscorrespondentie". Wijs de ambtenaren op deze informatie. Zorg dat deze informatie enkel wordt meegenomen in een gesloten envelop waarop staat "geheimhouderscorrespondentie". De advocaat of andere geheimhouder kan zich dan op zijn verschoningsrecht beroepen om te voorkomen dat de inhoud bekend wordt bij het opsporingsteam.